

Svar på frågor inför valet 2026

Sverigedemokraterna Götene · till SPF Seniorerna Götene

Tack för era frågor. Vi ber om ursäkt för att svaret dröjt — er förfrågan hamnade tyvärr i skräpposten och upptäcktes först nu. Vi hoppas att svaren ändå kan komma era medlemmar till del.

Frågorna berör områden som ligger nära vår valplattform, där omsorgen är ett av fem prioriterade områden. Vi har försökt svara konkret och att vara ärliga där vi ännu inte har ett färdigt förslag.

Vård och omsorg

1. Vilka beslut behöver fattas för att säkerställa trygg bemanning i hemtjänst och äldreomsorg, även på kvällar och helger?

Bemanningen avgörs inte av enskilda beslut utan av om personalen orkar stanna. Det viktigaste beslutet är därför att bryta beroendet av inhyrd personal och bygga upp en egen, fast bemanning.

Konkret vill vi att kommunen beslutar om tre saker under mandatperioden. För det första att schemaläggningen ses över så att kvällar och helger inte hanteras som undantag utan som ordinarie verksamhet med tillräcklig grundbemanning. För det andra att arbetsmiljön inom omsorgen följs upp systematiskt och redovisas för nämnden, på samma sätt som ekonomin gör det. För det tredje att kommunen tar fram en plan för kompetensförsörjning som sträcker sig längre än ett budgetår, med tydlig koppling till vård- och omsorgsutbildningen.

Vi vill också se språkkrav för all personal i omsorgen. Den som behöver hjälp ska bli förstådd, och den som ger hjälpen ska förstå. Det är en patientsäkerhetsfråga och en värdighetsfråga på samma gång.

2. Vilka konkreta åtgärder måste göras för att stärka kontinuitet och personkännedom för den äldre?

Kontinuitet är ingen bekvämlighetsfråga utan en kvalitetsfråga. Att möta en ny person varje gång är särskilt kännbart för den som har demens, nedsatt hörsel eller svårt att berätta sin historia om och om igen.

Vår viktigaste åtgärd är enkel: antalet olika medarbetare hos varje hemtjänsttagare ska mätas och redovisas öppet. I dag är det ett mått som sällan syns i den politiska diskussionen, och det som inte mäts blir sällan bättre. När siffran finns på bordet blir det också möjligt att sätta ett mål och följa upp det.

Därutöver vill vi att kontinuitet vägs in i planeringen av arbetspass, inte bara effektivitet i restid, och att kommunen prövar mindre och mer sammanhållna arbetsgrupper. Småskalighet och lokal närhet ska vara vägledande i välfärden — det står i vår valplattform och det gäller i högsta grad hemtjänsten.

Boende — möjligheten att bo bra hela livet

1. Hur tycker ni att andelen äldre återspeglas i bostadsplaneringen?

Ärligt svar: dåligt. Kommunens bostadsplanering utgår i hög grad från nyproduktion av villatomter, vilket passar en barnfamilj som ska etablera sig men mycket sällan den som är sjuttio och vill lämna ett stort hus.

Det syns tydligast i Hällekis. Där byggdes åtta villatomter ut 2023 och ingen såldes, samtidigt som kommunens egen ortutvecklingsstrategi konstaterar att det som saknas är hyresrätter. Vi menar att slutsatsen inte är att ingen vill bo där, utan att fel sorts bostäder byggdes.

Samma sak gäller i hela kommunen. Om en fjärdedel av väljarna är 65 eller äldre borde det synas i vad som faktiskt byggs — och det gör det inte i dag.

2. Vilka konkreta åtgärder måste till för att äldre ska kunna flytta i tid, innan behov av särskilt boende uppstår?

Det behövs bostäder att flytta till. Det låter självklart men är kärnan i problemet: den som vill sälja huset och bo kvar i sin ort har ofta ingenting att flytta till, och stannar därför kvar tills det blir akut.

Vi vill därför att kommunen prövar hyresrätter i tillgängligt utförande på mark kommunen redan äger, i Götene tätort men också i Hällekis och Lundsbrunn. Kommunen äger cirka 270 hektar mark i Hällekis och har färdiga detaljplaner som aldrig verkställts. Det som saknas är beslut om att bygga ut gata, vatten och avlopp.

Vi vill också att tillgänglighet — hiss, entré utan trappsteg, badrum som fungerar med rollator — ställs som krav vid nyproduktion där kommunen är part, och att kommunen ser över hur befintligt bestånd kan anpassas i stället för att enbart bygga nytt.

Att bo kvar i sin ort ska vara ett val, inte något man tvingas ge upp för att det inte finns någonstans att ta vägen.

3. Hur vill ni involvera äldre i planeringen av nya bostadsområden?

Vi vill att seniororganisationerna får komma in tidigt i processen, innan detaljplanen är färdig — inte på samrådet när det mesta redan är låst.

Konkret föreslår vi att SPF Seniorerna och andra pensionärsorganisationer bjuds in som remissinstans redan i planprogramskedet vid bostadsprojekt, och att Kommunala Pensionärsrådet får ta del av bostadsförsörjningsprogrammet innan det går till beslut. Den som själv har flyttat, eller övervägt att flytta, vet saker om tillgänglighet och avstånd som ingen tjänsteman kan räkna sig fram till.

Gemenskap — att motverka ensamhet i praktiken

1. Vilket stöd lovar ni ge föreningslivet för att skapa bättre förutsättningar att bidra och samverka?

Vår valplattform slår fast att föreningslivet ska stärkas. Vi har formulerat det med fokus på barn och unga, och vi vill vara ärliga med att seniorernas del av föreningslivet inte fått samma uppmärksamhet i vårt program. Er fråga är därför befogad.

Vi ser tre konkreta saker. Föreningsbidragen bör ses över så att verksamhet på kvällar, helger och under sommaren värderas lika högt som verksamhet på vardagar — i dag är det ofta tvärtom.

Tillgången till kommunala lokaler bör förenklas för föreningar som vill hålla öppet när kommunens egen verksamhet är stängd. Och samverkan mellan Fritid Senior och föreningslivet bör formaliseras, så att det inte hänger på enskilda tjänstemäns engagemang.

Det är också en ekonomisk fråga. En fungerande förening kostar en bråkdel av vad samhället annars får betala i vård och omsorg för människor som blivit isolerade.

2. Vilka andra beslut behövs för att systematiskt minska ofrivillig ensamhet — och hur nås de som inte själva söker gemenskap?

Detta är den svåraste frågan i hela er enkät, och vi tänker inte låtsas att vi har ett färdigt svar.

Det vi ser är att de som inte själva söker sig till gemenskap ofta ändå har kontakt med kommunen på annat sätt — genom hemtjänst, färdtjänst, biståndshandläggning eller vårdcentralen. Det är där de kan nås. Vi vill att kommunen prövar att systematiskt uppmärksamma ensamhet vid de kontakter som redan finns, och att personalen får möjlighet att lotsa vidare till aktiviteter och föreningsliv.

Vi vill också se att uppsökande verksamhet riktad till äldre över en viss ålder provas, med besök eller samtal även till dem som inte har några beviljade insatser. Flera kommuner arbetar så och vi tycker att Götene bör titta på hur det fungerar.

Här skulle vi gärna föra ett samtal med er om hur det bäst utformas. Ni känner era medlemmar bättre än vi gör.

Äldre som resurs

1. Hur tänker ni tillvarata äldres kunskap, erfarenhet och engagemang?

Vi delar helt formuleringen i er fråga. Äldre är medborgare, inte en verksamhetspost i budgeten.

Praktiskt betyder det för oss två saker. Att seniororganisationerna involveras i frågor som inte handlar om äldreomsorg — bostadsplanering, kollektivtrafik, centrumutveckling, trygghet — eftersom det är där erfarenheten ofta gör störst nytta. Och att kommunen aktivt söker samarbete med föreningar och enskilda som vill bidra, exempelvis som läsvänner i skolan, i integrationsarbete eller som mentorer i näringslivet.

Vi vill också peka på det uppenbara: en fjärdedel av kommunens röstberättigade är 65 eller äldre. En kommun som inte tar tillvara den gruppens kompetens gör bort sig, oavsett vad man tycker politiskt.

2. Vad behöver göras för att arbeta aktivt mot ålderism i kommunens verksamheter?

Ålderism i en kommun tar sig sällan uttryck i uttalade åsikter. Den syns i att äldre tilltalas som en grupp i stället för som personer, att beslut fattas om dem i stället för med dem, och att digitalisering genomförs utan att någon frågar hur den som inte har BankID ska göra.

Vi vill därför att kommunen alltid behåller en icke-digital väg in till sina tjänster — telefon eller personligt besök — och att det inte behandlas som en tillfällig övergångslösning. Vi vill också att bemötandefrågor ingår i introduktionen för personal som möter äldre, och att Kommunala Pensionärsrådet får möjlighet att lyfta bemötandefrågor på egen hand, inte bara svara på det förvaltningen tar upp.

Demokrati, dialog och uppföljning

1. Hur vill ni utveckla dialogen med SPF Seniorerna och andra seniororganisationer?

Vi tar gärna emot inbjudningar och kommer gärna till era möten. Utöver det tycker vi att dialogen bör vara återkommande och inte bara aktualiseras inför val — den här enkäten är ett bra exempel på något som borde ske oftare än vart fjärde år.

Vi föreslår att partierna i Götene bjuds in till ett gemensamt möte med seniororganisationerna en gång per år, förslagsvis inför budgetarbetet. Då blir era synpunkter en del av underlaget i stället för en efterhandskommentar.

2. Hur ska Kommunala Pensionärsrådet få reellt inflytande?

Er iakttagelse är riktig och den är viktig. Ett råd som bara får de frågor förvaltningen väljer att ta upp blir ett informationsmöte, inte ett inflytande.

Vi vill att rådet får rätt att sätta egna punkter på dagordningen, att det får ta del av ärenden innan de går till nämnd och inte efteråt, och att rådets synpunkter redovisas i beslutsunderlaget så att den som fattar beslutet ser dem. Vi vill också att rådets uppdrag breddas uttryckligen till att omfatta bostadsplanering, kollektivtrafik och trygghet, inte bara särskilt boende och hemtjänst.

Det kräver att reglementet ändras. Vi är beredda att lägga ett sådant förslag.

3. Är ni beredda att följas upp offentligt på era löften till äldre?

Ja.

Det står i vår valplattform att ett löfte som inte går att kontrollera inte är något löfte, och att kommunens beslut ska följas upp systematiskt och redovisas öppet. Det gäller också det vi lovar er.

Vi tar gärna emot en uppföljning halvvägs in i mandatperioden och svarar då på vad som blivit gjort och vad som inte blivit det. Vi kommer sannolikt att behöva svara att vi inte fått igenom allt — men då säger vi det, och vi säger varför.

Avslutningsvis

Omsorgen är ett av fem prioriterade områden i vår valplattform för 2026, tillsammans med skolan, hela kommunens utveckling, tryggheten och ordningen i ekonomin. Vi tror att en kommun av Götenes storlek ska göra ett fåtal saker väl i stället för många saker halvbra, och att vård, skola och omsorg är kärnuppdraget.

Vi diskuterar gärna vidare, och vi kommer gärna till ett medlemsmöte om ni vill det.

Sverigedemokraterna Götene

Jimmy Friberg, ordförande och gruppledare i kommunfullmäktige